

(Efterhøring: Maa jeg bede om Ordet,) men jeg troer, at det er en meget uheldig Maade at fremme dette Formaal paa ved at beslutte, at en Skole, som har virket paa en meget stor Omkreds, skal nedlægges. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgfreds har sagt, at hvad Jylland navnlig trængte til, det var borgerlige Realskoler; men jeg troer ikke, at det er den heldigste Udvikling af borgerlige Realskoler blot at føie en Klasse eller to til en enkelt Almue- eller Borger-skole. Der er saamange Forhold, som her maae komme i Betragtning, at jeg ikke kan troe, at dette kan være den rette Maade at afhjælpe denne Mangel paa. Jeg troer, som sagt, at det vilde være meget heldigere, naar Regjeringen vilde stræbe efter at udvikle borgerlige Realskoler til et høiere Standpunkt; end de fortiden indtage; og jeg troer derfor, at naar Lovforslaget istedetfor at gaae ud paa at nedlægge Kolding lærde Skole var gaaet ud paa at ombanne den, saa at der gaves et mindre Maal af lærd Underviisning, saa troer jeg, at Lovforslaget vilde være blevet vedtaget med stor Fleerhed, og vilde rimeligvis ikke have mødt den Modstand, som det har fundet her i denne Sal, og som jeg er overbevist om i høj Grad findes udenfor denne Sal. Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 4de Valgfreds (Fleischer) har sagt, at vi havde altfor mange lærde Skoler, idet han yttrede, at med et Antal af 120 Lærere ved de lærde Skoler producerede man kun omtrent 100 Studenter om Aaret; saa er jeg ganske enig i, at der heri kunde være Grund til at sige, at der var formange saadanne lærde Skoler, dersom man kunde indrømme, at dette var Skolernes eneste Formaal. Jeg vil gjerne indrømme den ærede Rigsdagsmand, at det maa være det nærværende lærde Skolevæsens nærmeste Formaal, men det kan ikke være det eneste Formaal, især paa en Tid, da den reale Underviisning ganske er ude af Regjeringens Haand; det maa vel erindres, at naar den reale Underviisning skal bringes til et høiere Standpunkt, og i det Hele taget tilfredsstillende den Trang, som føles hos en stor Deel af Befolkningen, saa kan man ikke under de nærværende Forhold vente, at saadanne

Skoler kunde trives alene ved private Kræfter, eller bæres af enkelte Communer. Vi maae erindre, at det nærmest maa være i Kjøbstæderne, at saadanne Skoler skulle være beliggende; og med Undtagelse af een eller to af vore Provindsbyer, saa ere alle de andre for smaa til, at de kunne bære Byrden af en saadan Skole. Vel ere jo nu saadanne Skoler ikke blot til Nytte for den enkelte Kjøbstad, hvort de oprettes, de blive jo i samme Grad benyttede af det omliggende Landdistrict, men vi mangle endnu aldeles et Forbindelsesled i vor kommunale Udvikling, for at Kjøbstad og Landdistrict kan virke sammen paa en saadan Maade; at det kan ventes, at de kunne sikke en saadan Skoles Existens. Jeg skal ogsaa her udtale, at naar vort Skolevæsen var ordnet med et saadant videre Formaal for Die, som det jeg har betegnet, saa vilde jeg villig indrømme, at vi have for mange saakaldte Gymnaster eller høiere lærde Skoler her i Landet, thi jeg troer, at de Penge, som anvendes paa endeel af dem, til større Gavn for Landet kunde anvendes paa flere Steder og i flere Egne til at oprette Skoler, som give den lærde Underviisning i et mindre Maal end nu, men tillige en høiere Realunderviisning. Jeg skal for nærmere at betegne den Maade, hvorpaa jeg troer, at saadanne Skoler helst maatte indrettes, og i hvilket Forhold de maatte stilles til Regjeringen, nævne den Skole, som ved Thingets Beslutning blev oprettet i Rønne paa Bornholm, da den saakaldte lærde Skole der blev nedlagt; i alt Fald vilde denne Skole med nogen Modification kunne tjene som Mønster for saadanne Skoler. Men da nu det Lovudkast, som her foreligger, aldeles ikke sigter til en sliq Skoles Oprettelse i Kolding eller noget andet Sted, og da der ikke i de Forhandlinger, som have fundet Sted om denne Underviisningsplan, som Regjeringen har lagt, findes Spor til, at sliqe Skolers Oprettelse paataentes, og da det ikke er dertil, at de Midler søges indvundne, som søges besparede ved Kolding Skole, saa kan jeg ikke besvemme mig til at stemme for det nu foreliggende Forslag, thi det er kun at gaae et Skridt længere bort fra den Side. Jeg skal derfor tillade mig at stemme imod Lovforslaget